

העיקרית של הארץ ברחוב — השפעה מחשבתית. לא הידיעות שהוא מביא גורם מות להיכונים או להתעוררות ציבורית — כי בראש וראשונה הידיעות. בשטח זה חלה בהארץ מהפיכה גדולה עוד יותר מן שמשמלים קוטלר ובני דורו הצעירים. **רגש אישי לשטחים.** כשרפ"י היתה בשבילי התהוותה היה הארץ כמעט ביטאונם המוכר של משה דיין, שמעון פרס וחברי הם. אומר עתה שוקן המאוכב: "האמנו שיש בכוחה של מפלגה זו להכניס את חידושי התקופה לחיינו המדיניים". אילו התפתחו העניינים על פי ההגיון הישראלי המקובל, היה הארץ צריך להיות היום העיתון הסיפוחיטי מספר 1. אמנם אפשר לקרוא בו מאמרים והבעות-דיעה בעד סיפוח, בעד קשיחות צבאית. אבל הרוח הכללית של העיתון היא רוח של חיפושים זהירים אחר שלום תמורת שטחים. הסביר השבוע שוקן: "באופן אישי יש לי רגש לשטחים. כשבאתי ארצה הארץ לא היתה מחולקת. גם כאשר הוצעה חלוקת הארץ ב-1937 עליי ועד-פיל — לא הייתי מרוצה ריגשית מהמפה. או לא הייתי פעיל בקביעת קו העיתון: עסקתי במינהלה. היום יש עובדות אחרות. יש מיליון ערבים בשטחים. ולא כל מה שרצוי יכול להיות מצוי. לסגת? כן, אם כדאי!" מה תהיה עמדת הארץ בעתיד הקרוב, אם וכאשר יתחיל לחץ אמריקאי על ישראל? "אני בהחלט יכול להעלות על הדעת שהארץ יתמוך בקו של התנגדות לחץ. נתייצב נגד נסיגה מבלי שנראה לעין אלטרנטיבה למלחמה שתאפשר לנו להתפתח תקופה מתקבלת על הדעת בלי מלחמת מות. אבל אין ספק שיחסים מתקבלים על הדעת עם הערבים יותר חשובים משטח כלשהו. אם נוכל לסחור עם שכנם, יותר טבעי שישלטו שם ערבים מאשר יהודים." **דעתה של גולדה.** על העולם הערבי יש לשוקן דיעות מגובשות: "הם נכנסו

עורך-מישנה קומטר מירדף אחרי מידע

לתקופה וירולנטית של הלאומיות, וקשה להניח שיוותרו. ראינו באירופה שאחרי תקופה מסוימת הדלקת הזו פגה; סלע-המחלוקת נעלם ומדינות יכולות להיות יחידים. אני זוכר שבבית-הספר בגרמניה לימדו אותנו שהצרפתים הם האויב התורש. תי-נופפו בשטחי אלזאס-לורן. אמנם היה צורך בחורבן די גדול כדי להתגבר עם שינאה זו. אבל זה לא קיים יותר. כיום מן הימים גם אנחנו נגיע לזה — אם נחזיק מעמד." שוקן אינו מכתוב אמנם את דעותיו לעובדי עיתונו, אבל מטבע הדברים שהתגבשו סביב דיעות אלה מרבית הכוחות המרכזיים במערכת. עיתונאים כמו אברהם שווייצר שוחר-הסיפוחים הם במיעוט קטן היום, בניגוד להשפעתם הגדולה בעבר. צירוף זה, יחד עם עמדתו של העיתון בענייני כלכלה ונגד גילוייה החמורים יז תר של הכפייה הדתית, כבשו להארץ מעמד מיוחד. למרות שהוא רחוק עדיין מתפוצתם של מעריבי או ידיעות אחרונות, יש מישקל רב יותר — בעיקר בחוגים האינטלקטואליים — למה שהוא כותב. אחת שאינה אוהבת את העיתון — ואומרת זאת בגלוי — היא גולדה מאיר. עד כה סירבה בעקשנות להעניק ראיון מיוחד לעיתון זה. היא גם קראה להארץ "העולם הזה בצילינדר". מה דעת שוקן על הגדרה זו?

אני אישית רחוק מצילינדר. הארץ גם אינו רואה את עצמו כעיתון מכופתר, נוק (המשך בעמוד 26)

... אבל כשנהיה גדולים, נגור בדירה ממש - של שיכון עובדים

אם אין אנילי מי לי? כאשר את צעירה ויפה, דוקא אז - בשנותיך היפות ביותר, מופיעים על פניך נצעי-כגודות. הם מכערים ומשחיתים את פניך וגורמים לך לרגשי נחיתות... ואז, ברגעים של יאוש ודכאון, תוכלי לפנות למקום אחר בלבד.

מכון אנילי
הקוסמטיקאית המדופלמת-קודגית אנילי העוסקת בטיפול בפני-נדות מזה 37 שנה. החזירה לצעירים רבים את שמחת החיים והם שאמרו: אם אין אנילי-מי לי?

ת"א רח פינסקר 4 טל 55690 נא לנאם בטלפון